

MAGYAR NEMZETI BANK

SAJTÓKÖZLEMÉNY

A nemzetgazdaság pénzügyi számláinak adatairól 2011. II. negyedév

Budapest, 2011. október 3. - A pénzügyi számlák adatai szerint az államháztartás nettó finanszírozási képessége 2011 második negyedévével záruló elmúlt egy évben a GDP 5,7 százalékát¹ érte el. A háztartások nettó finanszírozási képessége a GDP -5,4 százaléka volt az elmúlt egy évben. Az államháztartás és a háztartások nettó finanszírozási képességére jelentős hatást gyakorolt a 2011 első negyedévében elszámolt, a magánnyugdíj-pénztári kilépések miatti, a háztartások által az államháztartásnak nyújtott tőkeáttranszfer, amely az éves GDP 9,7 százaléka volt.

A nem pénzügyi vállalatok nettó finanszírozási képessége a GDP 1,9 százalékát érte el a 2011 második negyedévével záruló egy évben. A külföld nettó finanszírozási képessége a pénzügyi számlák adatai szerint a GDP -1,7 százalékát érte el az elmúlt egy évben.

*Megjegyzés: az áttekinthetőség érdekében a pénzügyi vállalatok és a háztartásokat segítő non-profit intézmények finanszírozási képességei - melyek értéke általában nulla közelében mozog - nem szerepelnek az ábrán. Az egyes negyedéveknél az adott negyedévvél záruló egy év egyenlegeinek összege szerepel ugyanezen időszak GDP-jének százalékában kifejezve.

¹ A Központi Statisztikai Hivatal 2011. szeptember 22-én publikálta éves GDP visszamenőlegesen módosított adatait. Ennek a revízióknak a hatása a pénzügyi számlák jelenleg publikált GDP arányos mutatóiban még nem jelentkezik, mivel a negyedéves GDP adatokon a KSH még nem vezette át a módosításokat. A negyedéves GDP adatok revízióját 2011 decemberében hajtja végre a KSH.

2011 második negyedévével záruló elmúlt egy évben az államháztartás nettó finanszírozási képessége - amely tartalmazza a központi bankkal szemben az újrabefektetett jövedelem elszámolását is² - a pénzügyi számlák adatai szerint a GDP 5,7 százalékát tette ki (1571 milliárd forint). A magánnyugdíj-pénztári kilépések miatt a háztartások által az államháztartásnak nyújtott tőke-transzfer figyelembe vétele nélkül az államháztartás nettó finanszírozási képessége az elmúlt egy évben a GDP -4,0 százaléka (-1107 milliárd forint) volt.

2011 második negyedévében az államháztartás nettó finanszírozási képessége a negyedéves GDP - 5,1 százalékát érte el (-357 milliárd forint).

Az államháztartás bruttó, konszolidált, névértéken számításba vett (maastrichti) adóssága 2011 második negyedévének végén a GDP 76,8 százalékát tette ki (21286 milliárd forint).

2011 második negyedévében a központi kormányzat nettó finanszírozási igénye 167 milliárd forint volt. A magánnyugdíj-pénztári kilépésekhez kapcsolódó eszközátadás gyakorolt jelentős hatást a központi kormányzat mérlegének szerkezetére. A nyugdíjpénztárakkal szembeni, az előző negyedévben keletkezett egyéb követelések az eszközátadás következtében megszűntek, és helyükbe léptek a nyugdíjpénztáraktól kapott számlapénz és a központi kormányzaton kívüli gazdasági szereplők által kibocsátott értékpapírok. Az eszközátadás következtében az államhoz visszakérült államkötvények és kincstárjegyek a központi költségvetés tartozásait csökkentették. A helyi önkormányzatok nettó finanszírozási igényüket (114 milliárd forint) elsősorban betéteik csökkentésével fedezték. A társadalombiztosítási alapok nettó finanszírozási igénye (75 milliárd forint) alapvetően a központi kormányzattól felvett hitelek növekedését okozta.

*Megjegyzés: 2011 első és második negyedévében különálló pontként ábrázoltuk azt a negyedéves adatot (fekete színnel, csak az első negyedévben) és azokat az utolsó négy negyedév adatára vonatkozó adatokat (szürke színnel), amelyek a magánnyugdíj-pénztári kilépések miatti tőke-transzfer hatását figyelmen kívül hagyva mutatják az államháztartás nettó finanszírozási képességét.

² Lásd erről a módszertani leírást a [Magyarország pénzügyi számlái 2008](#) című kiadvány 51. oldalán.

A háztartások nettó finanszírozási képessége a pénzügyi számlák adatai szerint 2011 második negyedével záruló elmúlt egy évben a GDP -5,4 százalékát érte el (-1509 milliárd forint). A magánnyugdíj-pénztári kilépések miatt az államháztartásnak fizetett tőke-transzfer nélkül számolt finanszírozási képesség az elmúlt egy évben a GDP 4,2 százaléka (1169 milliárd forint) volt.

A második negyedévben a háztartások nettó finanszírozási képessége a negyedéves GDP 4 százaléka volt (282 milliárd forint).

2011 második negyedévében a háztartások pénzügyi eszközeinek esetében a készpénz, a betétek, a hitelintézetek által kibocsátott hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok, a befektetési jegyek és az egyéb követelések növekedése volt jelentős. A kötelezettségek esetében a forinthitelek növekedése és a devizahiteleknek a forinthitelek növekedésénél nagyobb mértékű csökkenése volt jellemző, emellett jelentősen nőttek az egyéb kötelezettségek.

*Megjegyzés: 2011 első és második negyedévében különálló pontként ábrázoltuk azt a negyedéves adatot (fekete színnel, csak az első negyedévben) és azokat az utolsó négy negyedév adatára vonatkozó adatokat (szürke színnel), amelyek a magánnyugdíj-pénztári kilépések miatti tőke-transzfer hatását figyelmen kívül hagyva mutatják a háztartások nettó finanszírozási képességét.

A nem pénzügyi vállalatok nettó finanszírozási képessége a pénzügyi számlák adatai szerint 2011 második negyedével záruló elmúlt egy évben a GDP 1,9 százaléka volt (535 milliárd forint). A második negyedéves finanszírozási képesség a negyedéves GDP 4,7 százalékát érte el (325 milliárd forint).

A második negyedévben a nem pénzügyi vállalatok pénzügyi eszközeik közül elsősorban a betétjeiket, tulajdonosi részesedéseiket és az egyéb követeléseiket növelték, és hiteleiket csökkentették. A kötelezettségek esetében a tulajdonosi tartozások és a hitelek csökkenése volt a meghatározó.

A külföld nettó finanszírozási képessége (lényegében a nemzetgazdaság finanszírozási képessége fordított előjellel) 2011 második negyedével záruló elmúlt egy évben a pénzügyi számlák adatai szerint a GDP -1,7 százalékát tette ki (-480 milliárd forint). A második negyedévben a külföld finanszírozási képessége a negyedéves GDP -2,6 százaléka volt (-182 milliárd forint).

A külföldiek a pénzügyi eszközeik közül elsősorban hitelviszonyt megtestesítő értékpapírjaikat növelték, valamint betétjeiket, tulajdonosi részesedéseiket és egyéb követeléseiket csökkentették.

A tartozások közül tranzakcióból eredően elsősorban a hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok, a tulajdonosi részesedések és az egyéb tartozások növekedtek, ugyanakkor a betétek és a hitelek számottevően csökkentek.

***

Táblázatok³

A nemzetgazdaság szektorainak negyedéves nettó finanszírozási képessége

milliárd forint

	2009.I.	2009.II.	2009.III.	2009.IV.	2010.I.	2010.II.	2010.III.	2010.IV.	2011.I.	2011.II.
Nem pénzügyi vállalatok (S.11)	-76	320	182	-77	59	339	89	115	6	325
Pénzügyi vállalatok (S.12)	-27	189	-68	-14	149	-7	-30	-199	129	-83
Államháztartás (S.13)	-339	-306	-292	-316	-373	-560	-169	-186	2283	-357
Háztartások (S.14)	325	77	122	424	232	422	235	343	-2370	282
Háztartásokat segítő nonprprofit intézmények (S.15)	4	-7	3	6	-13	11	8	-10	7	-1
Külföld (S.2)	101	-273	54	-39	-69	-219	-148	-79	-70	-182

A nemzetgazdaság szektorainak negyedéves nettó finanszírozási képessége a negyedéves GDP százalékában

százalék

	2009.I.	2009.II.	2009.III.	2009.IV.	2010.I.	2010.II.	2010.III.	2010.IV.	2011.I.	2011.II.
Nem pénzügyi vállalatok (S.11)	-1,3	4,9	2,8	-1,1	1,0	5,1	1,3	1,5	0,1	4,7
Pénzügyi vállalatok (S.12)	-0,4	2,9	-1,1	-0,2	2,5	-0,1	-0,4	-2,6	2,1	-1,2
Államháztartás (S.13)	-5,7	-4,7	-4,5	-4,4	-6,2	-8,4	-2,4	-2,5	36,2	-5,1
Háztartások (S.14)	5,5	1,2	1,9	5,9	3,9	6,3	3,4	4,6	-37,6	4,0
Háztartásokat segítő nonprprofit intézmények (S.15)	0,1	-0,1	0,0	0,1	-0,2	0,2	0,1	-0,1	0,1	0,0
Külföld (S.2)	1,7	-4,2	0,8	-0,5	-1,1	-3,3	-2,1	-1,1	-1,1	-2,6

A nemzetgazdaság szektorainak négy negyedéves nettó finanszírozási képessége (az adott negyedéssel záruló négy negyedév adata)

milliárd forint

	2009.I.	2009.II.	2009.III.	2009.IV.	2010.I.	2010.II.	2010.III.	2010.IV.	2011.I.	2011.II.
Nem pénzügyi vállalatok (S.11)	-785	-318	319	350	484	503	410	601	549	535
Pénzügyi vállalatok (S.12)	-278	-59	-107	80	256	60	99	-86	-106	-182
Államháztartás (S.13)	-1192	-1311	-1603	-1253	-1287	-1542	-1419	-1289	1367	1571
Háztartások (S.14)	680	798	1035	949	856	1200	1313	1232	-1369	-1509
Háztartásokat segítő nonprprofit intézmények (S.15)	3	2	5	6	-12	7	12	-4	15	3
Külföld (S.2)	1554	868	333	-157	-327	-273	-476	-516	-517	-480

A nemzetgazdaság szektorainak négy negyedéves nettó finanszírozási képessége a GDP százalékában

százalék

	2009.I.	2009.II.	2009.III.	2009.IV.	2010.I.	2010.II.	2010.III.	2010.IV.	2011.I.	2011.II.
Nem pénzügyi vállalatok (S.11)	-3,0	-1,2	1,2	1,3	1,9	1,9	1,5	2,2	2,0	1,9
Pénzügyi vállalatok (S.12)	-1,1	-0,2	-0,4	0,3	1,0	0,2	0,4	-0,3	-0,4	-0,7
Államháztartás (S.13)	-4,5	-5,0	-6,2	-4,8	-4,9	-5,9	-5,3	-4,8	5,0	5,7
Háztartások (S.14)	2,6	3,0	4,0	3,6	3,3	4,6	4,9	4,5	-5,0	-5,4
Háztartásokat segítő nonprprofit intézmények (S.15)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0
Külföld (S.2)	5,9	3,3	1,3	-0,6	-1,3	-1,0	-1,8	-1,9	-1,9	-1,7

***

Módszertani megjegyzések

1. A magánnyugdíj-pénztári kilépések és az ezzel kapcsolatos eszközátadás elszámolása

A magánnyugdíj-pénztárakból kilépők magánnyugdíj-pénztári tagsága 2011. március elsején szűnt meg a vonatkozó jogszabály szerint, ezért a pénzügyi számlák 2011. első negyedéves adatai tartalmazzák a kilépéssel kapcsolatos, a háztartások által az államháztartásnak nyújtott tőkefinanszírozást. A statisztikai elszámolásokban a magánnyugdíj-pénztárakból kilépők nyugdíjpénztári követeléseinek reálhozam és tagdíj-kiegészítés feletti része tőkefinanszírozásként került át a központi kormányzathoz 2011. március elsején, a háztartások nyugdíjpénztárakkal szembeni követelése (a biztosítástechnikai díjtartalék instrumentumon) ennyivel csökkent, az állam követelése a

³ A GDP arányos adatok még nem tükrözik a legfrissebb GDP revízió hatását. Ennek okait lásd az 1-es lábjegyzetben.

nyugdíjpénztárakkal szemben (az egyéb követelések/tartozások instrumentumon) ennyivel nőtt az első negyedévben. Az első negyedévben a tőke-transzfer értéke - jelenlegi becsléseink szerint - 2678 milliárd forint volt, a háztartások által felvehető összeg (a reálhozam és a tagdíj-kiegészítés összege) 233 milliárd forint volt.

A magánnyugdíj-pénztárak 2011 második negyedévében adták át a kilépők követeléseikhez kapcsolódó pénzügyi eszközöket a központi kormányzat számára. Ez az eszközátadás csak az állam és a magánnyugdíj-pénztárak mérlegeit érintette, a szektorok egyenlegére közvetlenül nem volt hatással. Az államháztartás bruttó adóssága az eszközátadás következtében az államhoz visszakérült államkötvények és kincstárjegyek értékével (névértéken: 1354 milliárd forinttal) csökkent.

2. Értékpapír visszavásárlási (repó) és értékpapír-kölcsönzési ügyletek teljes körű elszámolása 2008-tól

A jelen publikációban, a 2008 és 2010 közötti időszakokra is a nemzetközi statisztikai módszertani előírásoknak megfelelően mutatjuk be a nem rezidensekkel kapcsolatos értékpapír visszavásárlási (repó) és értékpapír kölcsönzési ügyletek hatását, összhangban a fizetési mérleg statisztikával, valamint a monetáris és értékpapír-statisztika 2011 októberében megjelenő adataival. A 2011 első negyedévére vonatkozó teljes körű pénzügyi számlák publikációjában már jeleztük, hogy ezt a gyakorlatot követjük a 2011-es külfölddel kapcsolatos adatokban, és a második negyedévre vonatkozó publikációban a 2008 és 2010 közötti időszakokra, valamint a belföldi szektorok közötti ügyletekre is ki fogjuk terjeszteni ezt az eljárást.

Az értékpapír mozgással járó értékpapír visszavásárlási és értékpapír kölcsönzési ügyletek eddig alapvetően a hazai számviteli és értékpapír-nyilvántartásoknak megfelelően - értékpapír adásvétel formájában és nem értékpapír fedezete mellett nyújtott kölcsönként - jelentek meg a statisztikáinkban a 2011 előtti adatokra vonatkozóan, ami nem volt összhangban a statisztikai módszertani szabványokkal. (Kivételt képez a központi bank, az államháztartás és 2011-től a külföld, ahol az értékpapír-visszavásárlási ügyletek kezelése a statisztikáinkban az eddigiekben is a módszertani előírások szerint történt.)

A most bevezetett korrekciók nem érintették jelentősen a szektorok nettó pénzügyi vagyonát és nettó finanszírozási képességét, csak a pénzügyi eszközök és kötelezettségek állományának és tranzakcióinak szerkezetét. A 2008 előtti időszakokra ezeket a korrekciókat - információk hiányában - nem tudjuk végrehajtani a pénzügyi számlákban. Ugyanakkor 2008 előtt az értékpapírmozgással járó visszavásárlási és kölcsönzési ügyletek nagyságrendje nem volt jelentős.

3. A hazai készpénzállomány szektoronkénti megoszlásának újrabecslése 2009-től

A 2010 végére vonatkozó, most elérhetővé vált vállalati mérlegadatokból a nem-pénzügyi vállalatok által tartott hazai készpénz állományokat és tranzakciókat újrabecsültük 2009 első negyedévtől kezdve. Ennek eredményeként a háztartások nettó finanszírozási képessége 2009-ben 66 milliárd forinttal nőtt, 2010-ben 25 milliárd forinttal csökkent a korábban publikált adatokhoz képest. A nem-pénzügyi vállalatok adatai ugyanilyen mértékben, de ellentétes irányban változtak.

4. A pénzügyi számlák külföld szektora és a fizetési mérleg adatainak összehangolása

A jelenlegi publikációban a pénzügyi számlák külföld szektora és a fizetési mérleg állományi adatainak jelentősebb eltéréseit megszüntettük. Ennek következtében a pénzügyi számlák külföld szektorában módosultak a külföldiek nem tőzsdéi részvényeinek és üzletrészeinek állományai, azonban a tranzakciók nem változtak ezeknél az instrumentumoknál. A Nemzetközi Valutaalpnál elhelyezett kvóta forint része, amely megjelenik a Magyar Nemzeti Bank mérlegének forrás oldalán is - a fizetési mérleg módszertanával összhangban - a továbbiakban nettó módon lesz elszámolva a pénzügyi számlákban is.

5. A pénzügyi válság miatti ingadozások következtében a szezonális igazítás eredményei a szokásosnál több bizonytalanságot hordoznak.

Az adatrevíziók alakulása

A szektorok nettó finanszírozási képességének változása a 2011. I. negyedévről publikált teljes körű adatokhoz képest
milliárd forint

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011.I.név
Nem pénzügyi vállalatok (S.11)	-2	-1	0	91	-178	174	-130
Pénzügyi vállalatok (S.12)	0	0	2	-41	-7	-164	130
Államháztartás (S.13)	2	1	0	0	14	16	31
Háztartások (S.14)	0	0	0	0	66	-10	-22
Háztartásokat segítő nonprpofit intézmények (S.15)	0	0	0	0	0	0	1
Külföld (S.2)	0	0	-2	-51	106	-16	-10

Az adatrevíziók elsősorban a pénzügyi számlák adatforrásaiban történt változásokat tükrözik, kisebb részben pedig módszertani változás következményei. A következő adatforrásokban történtek jelentősebb változások: a fizetési mérleg, a monetáris és az értékpapír-statisztika, valamint a vállalatok készpénzállományát tükröző vállalati mérlegadatok. A módszertani változás az értékpapír visszavásárlási és értékpapír-kölcsönzési ügyletek egységes elszámolásának bevezetése volt, erről részletesebben e közlemény módszertani megjegyzéseiben lehet olvasni.

MAGYAR NEMZETI BANK STATISZTIKA

A Magyar Nemzeti Bank egyik alapvető, törvényben rögzített feladata, hogy statisztikai információkat gyűjtsön és hozzon nyilvánosságra. A tájékoztató célja, hogy segítséget nyújtson a frissen megjelent adatok értelmezésében. A Magyar Nemzeti Bank gazdasági folyamatokra vonatkozó elemzését a rendszeresen nyilvánosságra hozott „Jelentés az infláció alakulásáról” és a „Jelentés a pénzügyi stabilitásról” című kiadványok tartalmazzák, amelyek a www.mnb.hu honlapon megtalálhatók.

Hivatkozások:

[Összefoglaló táblázatok](#)

[Idősorok](#)

[Grafikonok](#)

[Módszertani kézikönyv](#)

Elérhetőség: sajto@mnb.hu